

ДЕРЖАВНА МИТНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

(Держмитслужба)

вул. Дегтярівська, 11Г, м. Київ, 04119, тел.: (044) 481-20-42, (044) 481-19-58, (044) 481-20-20
E-mail: post@customs.gov.ua; Код ЄДРПОУ 43115923

№ _____

Рахункова палата

Про результати аудиту

Державна митна служба України розглянула рішення Рахункової палати від 22.12.2020 № 34-3 (далі – Рішення № 34-3) та Звіт про результати аудиту ефективності діяльності Державної фіскальної служби України, Державної податкової служби України та Державної митної служби України (далі – Звіт), надані листом Рахункової палати від 26.02.2021 № 16-528 (вх. Держмитслужби № 5427/6 від 03.03.2021).

За результатами розгляду повідомляємо таке.

До пункту 1 Рішення № 34-3 щодо утримання митниць ДФС

Частиною десятою статті 51 Бюджетного кодексу України визначено, що у разі утворення державних органів у поточному бюджетному періоді забезпечення їх діяльності у цьому періоді здійснюється в межах видатків, передбачених державним органам, які ліквідуються або реорганізуються у зв'язку з утворенням таких нових державних органів. У разі ліквідації або реорганізації державних органів у поточному бюджетному періоді забезпечення їх діяльності у наступному бюджетному періоді до завершення процедур ліквідації або реорганізації здійснюється в межах видатків, передбачених новим державним органам, які визначені правонаступниками чи яким передаються функції органів, що ліквідуються або реорганізуються.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 02 жовтня 2019 року № 858 «Про утворення територіальних органів Державної митної служби» (далі – постанова № 858) утворено територіальні органи Держмитслужби. Керуючись статтею 51 Бюджетного кодексу України, утримання Державної митної служби України та її територіальних органів у 2019 році здійснювалось у межах бюджетних призначень, що затверджені Законом України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» для Державної

015494

фіскальної служби України (далі – ДФС) – відповідального виконавця бюджетних програм у 2019 році (КПКВ 3507010 «Керівництво та управління у сфері фіскальної політики»). Тобто кошториси територіальним органам Держмитслужби було затверджено за рахунок зменшення бюджетних призначень ДФС.

Видатки на утримання Держмитслужби та її територіальних органів у 2020 – 2021 роках встановлені окремим рядком у додатку 3 до законів України про Державний бюджет України на відповідний рік. Тобто відповідно до статті 51 Бюджетного кодексу України та наказу Держмитслужби від 09.01.2020 № 3 утримання працівників митниць ДФС у 2020 році було здійснено за рахунок видатків Держмитслужби (митниць, які визначені правонаступниками).

Відповідно до Рішення № 34-3 використання бюджетних коштів на утримання митниць ДФС (оплата праці працівникам, які не звільнені) є непродуктивним.

З метою недопущення у подальшому непродуктивного використання бюджетних коштів Держмитслужби вживаються заходи щодо працевлаштування працівників митниць ДФС до структури Держмитслужби.

До пунктів 2, 12 Рішення № 34-3 щодо заходів, вжитих з метою забезпечення надходжень до державного бюджету

З метою безумовного виконання індикативних показників доходів держбюджету у 2019 році та у січні – квітні 2020 року Держмитслужбою реалізовувались заходи, спрямовані на: посилення контролю за правильністю визначення митної вартості товарів; актуалізацію та оновлення індикаторів ризику в системі управління ризиками за окремими групами товарів; удосконалення критеріїв щодо виявлення недостовірного декларування товарів за результатами аналізу цінової інформації; посилення контролю за правильністю класифікації товарів та правильністю визначення країни походження; проведення перевірок та донарахування митних платежів за результатами відпрацювання інформації, отриманої від митних органів країн-експортерів тощо.

З метою належної організації роботи Держмитслужби із забезпечення виконання митними органами показників Державного бюджету України, визначених законами України про Державний бюджет України на відповідний рік, та розписів доходів державного бюджету за видами податків та зборів у розрізі податків, що доводяться Міністерством фінансів України, Держмитслужбою наказом від 08.08.2020 № 304 затверджено Методичні рекомендації щодо визначення індикативних показників та розрахунку очікуваних доходів Державного бюджету України, які контролюються Державною митною службою України. Ці Методичні рекомендації визначають дії апарату Держмитслужби та митниць у процесі розрахунку очікуваних надходжень митних та інших платежів до державного бюджету, затвердження

індикативних показників надходжень митних та інших платежів у розрізі митниць на відповідний календарний місяць.

Крім того, з метою ефективності роботи митниць із забезпечення виконання показників помісячного розпису надходжень митних платежів до державного бюджету, Держмитслужбою проводяться апаратні наради керівного складу апарату Держмитслужби та територіальних органів Держмитслужби, колегії Держмитслужби, заслуховування посадових осіб митниць Держмитслужби, направляються листи.

За напрямом контролю за митною вартістю

З метою встановлення достовірної і повної інформації про рівень митної вартості імпортованих в Україну товарів здійснюється моніторинг митних оформлень товарів у частині контролю правильності визначення митної вартості, виявляються оформлення, які можуть містити ознаки ухилення від сплати податків в повному обсязі, та, за його результатами, направляються запити до митних адміністрацій іноземних держав з метою перевірки автентичності документів, що подавались для підтвердження заявленої митної вартості цих товарів.

Крім того, до митниць Держмитслужби направляються листи про незабезпечення повною мірою застосування всіх можливих заходів щодо здійснення якісного документального та фізичного контролю за товарами, їх вартісними та кількісними характеристиками, що впливають на повноту їх оподаткування. Зазначеними листами митницям Держмитслужби надаються доручення щодо проведення аналізу факторів, що впливають на повноту оподаткування товарів, та забезпечення контролю за достовірністю декларування товарів як резерву для виконання бюджетних завдань.

Також при здійсненні митницями Держмитслужби контрольних функцій за правильністю визначення митної вартості товарів у період з січня 2019 року по квітень 2020 року спеціалізованими підрозділами митниць розглянуто 144 512 запитів щодо визначення митної вартості товарів. За результатами розгляду таких запитів прийнято 46 867 рішень про коригування митної вартості товарів.

За напрямом контролю за країною походження товарів

З метою підвищення ефективності роботи митних органів з перевірки документів про походження товарів (сертифікатів з перевезення товару форми EUR.1 та декларацій інвойсів) наказом Державної митної служби України від 31.01.2020 № 31 затверджено форми звітів та Методику щоквартального (щомісячного) моніторингу результативності та ефективності контролю визначення країни походження товарів, правомірності використання пільг та преференцій зі сплати митних платежів.

Наказом Державної митної служби України від 13.07.2020 № 253 затверджено Порядок направлення до Держмитслужби запитів митниць щодо проведення перевірки документів про походження товару.

З метою дотримання законності щодо декларування країни походження товарів вказаними вище наказами Держмитслужби встановлено:

порядок направлення запитів на перевірку документів про походження товару;

підстави направлення запитів на перевірку документів про походження товару;

введення електронних реєстрів запитів митниць щодо перевірки документів про походження товарів, що містять інформацію про імпортера, експортера, та відомостей про товар, походження яких підтверджено та походження яких не підтверджено.

Також на сьогодні опрацьовується питання щодо удосконалення форми звітів та Методики щоквартального (щомісячного) моніторингу результативності та ефективності контролю визначення країни походження товарів, правомірності використання пільг та преференцій зі сплати митних платежів, затвердженої наказом Держмитслужби від 31.01.2020 № 31.

За напрямом контролю за класифікацією товарів

Держмитслужбою забезпечується контроль за правильністю класифікації товарів згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності (далі – УКТ ЗЕД) та, як наслідок, застосуванням ставок ввізного/вивізного мита, акцизного податку, ПДВ, що дає змогу виявляти та попереджати порушення митного законодавства як під час проведення митного оформлення, так і після його завершення.

Робота митниць у напрямі класифікації товарів є одним із визначальних елементів повноти надходжень митних платежів до бюджету та для застосування заходів тарифного та нетарифного регулювання.

У звітному періоді до митниць направлялись листи з вимогою про проведення відповідних перевірок правильності класифікації товарів. Крім того, на нарадах керівного складу центрального апарату Держмитслужби надавались доручення про проведення перевірочних заходів.

Здійснено перегляд винесених митницями Держмитслужби попередніх рішень про класифікацію товару та рішень про визначення коду товару.

З метою встановлення класифікаційних рішень, які суперечать законодавству України внаслідок змін у ньому, проаналізовано 75848 рішень про визначення кодів товарів, які знаходяться в єдиній автоматизованій інформаційній системі митних органів України, прийняті за період з 2007 по 2020 рік.

З метою відкликання класифікаційних рішень, які суперечать законодавству України внаслідок змін у ньому, на митниці Держмитслужби направлено 27 листів. За результатами таких перевірок митницями виявлено та відкликано 20842 рішення.

Також забезпечено проведення аналізу бази даних класифікаційних рішень з метою виявлення рішень з різними кодами УКТ ЗЕД на однакові товари. За результатами проведеного аналізу встановлені випадки прийняття

класифікаційних рішень з різними кодами згідно з УКТ ЗЕД на однакові товари (з однаковими характеристиками, визначальними для класифікації). Митницям листами Держмитслужби надано доручення переглянути класифікаційні рішення на такі товари, як «високовольтні вводи», «туалетний папір», «трубки (стрічки) для крапельного та ландшафтного зрошення», «полімери з вмістом пластифікаторів». Митницями за результатами перегляду відкликано 82 класифікаційні рішення.

До пункту 4 Рішення № 34-3 щодо надання проєктів паспортів бюджетних програм

Відповідно до пункту 3 Правил складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2002 № 1098 (із змінами), головні розпорядники розроблюють проєкти паспортів бюджетних програм і подають їх на погодження до Міністерства фінансів України протягом 30 днів після набрання чинності законом про Державний бюджет України.

Так, відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік», який набрав чинності з 1 січня 2020 року, Держмитслужбою як відповідальним виконавцем бюджетних програм забезпечено надання до Міністерства фінансів України – головного розпорядника бюджетних коштів проєктів паспортів бюджетних програм на 2020 рік у встановлені законодавством терміни (лист Держмитслужби від 27.01.2020 № 1/22-01/4/1310).

До пункту 5.4 Рішення № 34-3 щодо неузгодженості та суперечливості положень нормативно-правових актів

Так, щодо зауважень Рахункової палати про неузгодженість та суперечливість положень нормативно-правових актів, а саме відсутність внесених змін до постанови № 858 стосовно територіальної діяльності окремих митниць, у зв'язку з перерозподілом митних постів, розташованих в одній області, слід зазначити таке.

Пунктом 3 постанови Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 895 «Деякі питання територіальних органів Державної митної служби» Державну митну службу України зобов'язано забезпечити:

утворення комісій з реорганізації територіальних органів Державної митної служби відповідно до пункту 1 цієї постанови;

здійснення заходів щодо реорганізації територіальних органів Державної митної служби відповідно до пункту 1 цієї постанови;

утворення територіальних органів Державної митної служби відповідно до статті 21¹ Закону України «Про центральні органи виконавчої влади».

Відповідно до наказу Держмитслужби від 19.10.2020 № 460 «Про утворення територіальних органів Державної митної служби України як

відокремлених підрозділів» Держмитслужбою утворені територіальні органи як її відокремлені підрозділи за регіональним устроєм.

Отже, зауваження Рахункової палати, викладене у Рішенні № 34-3, на сьогодні не потребує здійснення дій щодо усунення виявлених недоліків.

До пункту 6.1 Рішення № 34-3 щодо формування бюджетних запитів

Державна митна служба України утворена відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 року № 1200 «Про утворення Державної податкової служби України та Державної митної служби України».

Відповідно до Положення про Державну митну службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 року № 227 «Про затвердження положень про Державну податкову службу України та Державну митну службу України», Державна митна служба України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів. Керуючись статтею 20 Бюджетного кодексу України, Держмитслужба є відповідальним виконавцем бюджетних програм у системі головного розпорядника бюджетних коштів – Міністерства фінансів України.

Порядок взаємодії Міністерства фінансів України як головного розпорядника бюджетних коштів державного бюджету та відповідальних виконавців бюджетних програм на всіх стадіях бюджетного процесу затверджено наказом Міністерства фінансів України від 23.08.2012 № 939 (далі – Порядок № 939). Так, пунктом 3 Порядку № 939 визначено порядок формування бюджетних запитів та їх розгляду головним розпорядником. Відповідно до листа Міністерства фінансів України від 03.09.2019 № 04110-09-10/22087 (інструктивний лист з підготовки бюджетних запитів на 2020 – 2022 роки) Держмитслужбою було розпочато підготовку пропозицій до бюджетного запиту на 2020 – 2022 роки для подальшого включення відповідних пропозицій до проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік».

Формування показників бюджетного запиту Держмитслужби на 2020 рік здійснювалось на основі наданих проектів кошторисів митних органів, які у свою чергу були опрацьовані та включені до бюджетного запиту Держмитслужби.

Планування видатків на оплату праці було здійснено з урахуванням чинного законодавства та граничної чисельності органів Держмитслужби. Потреба у коштах на оплату праці була обрахована з огляду на необхідність стовідсоткового забезпечення всіх основних виплат заробітної плати, що передбачені Законом України «Про державну службу» та іншими актами законодавства. Крім того, керуючись пунктом 2 Положення про застосування стимулюючих виплат державним службовцям, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 січня 2017 року № 15, до складових видатків на оплату праці було включено також надбавку за інтенсивність праці, за

виконання особливо важливої роботи. Планування вказаної надбавки здійснено на підставі норми абзацу восьмого пункту 14 розділу XI Закону України «Про державну службу», термін дії якої продовжено до 31 грудня 2021 року Законом України від 19 вересня 2019 року № 117 «Про внесення змін до деяких законів України щодо перезавантаження влади», законопроект якого прийнято за основу Верховною Радою України 10.09.2019 (zareestrovaniy za № 1066 від 29.08.2019). Надалі, керуючись статтею 35 Бюджетного кодексу України та листом Міністерства фінансів України від 05.09.2019 № 16020-15-5/22389, Державною митною службою України було надано до Міністерства фінансів України пропозиції до бюджетного запиту Держмитслужби на 2020 – 2022 роки за усіма бюджетними програмами. На основі аналізу бюджетних запитів, що надані Держмитслужбою та прийняті Мінфіном без зауважень, відповідно до статей 35 – 36 Бюджетного кодексу України Міністерством фінансів України підготовлено проект Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» (zareestrovaniy u Verkhovniy Radi Ukraini від 15.09.2019 № 2000). Відповідно до проекту Закону Держмитслужбою надано до Мінфіну уточнені пропозиції до бюджетного запиту на 2020 – 2022 роки. На виконання частини другої статті 28 Бюджетного кодексу України головним розпорядником на своєму офіційному сайті було розміщено бюджетний запит за КПКВ 3506010 «Керівництво та управління у сфері митної політики». Тобто процес формування планових показників бюджету на 2020 рік завершився у листопаді 2019 року після прийняття Верховною Радою України Закону України від 14 листопада 2019 року № 294-IX «Про Державний бюджет України на 2020 рік».

Враховуючи викладене, Держмитслужбою як учасником бюджетного процесу забезпечено усунення порушень у частині планування видатків на оплату праці при формуванні показників бюджету на 2021 – 2023 роки. Зокрема, планування видатків на оплату праці було здійснено відповідно до статті 585 Митного кодексу України (далі – МКУ) та постанови Кабінету Міністрів України від 24 квітня 2020 року № 310 «Питання оплати праці посадових осіб та працівників Державної митної служби». Так, фонд оплати праці, що відображений у бюджетному запиті Держмитслужби на 2021 рік, включає такі виплати: посадовий оклад, надбавка за вислугу років, надбавка за спеціальне звання, надбавка за виконання особливо важливої роботи, надбавка за персональну кваліфікацію, надбавка за виконання особистих ключових показників ефективності, командна премія та премія за значні особисті досягнення. Загальний фонд преміювання заплановано у розмірі 20 відсотків загального фонду посадових окладів за рік.

Також Держмитслужбою забезпечено затвердження кошторисів територіальних органів на 2021 рік та відповідних розрахунків до них. Бюджетні призначення, що передбачені на оплату праці працівників митних органів на 2021 рік за КПКВ 3506010 «Керівництво та управління у сфері митної політики» відповідно до Закону України «Про Державний бюджет на 2021 рік», складають 3 074 388,0 тис. грн та розподілено на нові складові оплати праці, що визначені статтею 585 МКУ.

До пункту 6.2 Рішення № 34-3 щодо складання проєктів кошторисів

Питання щодо планування видатків за КЕКВ 2120 «Нарахування на оплату праці», зокрема в частині врахування пільгової ставки єдиного внеску з фонду заробітної плати працівників з інвалідністю (8,41 відс.), потребує узгодження та надання відповідних роз'яснень Міністерством фінансів України як головним розпорядником бюджетних коштів та координатором бюджетного процесу.

Щодо планування не зумовлених потребою на 2020 рік видатків на капітальне будівництво (Галицька митниця Держмитслужби) інформуємо, що в проєкті кошторису Галицької митниці Держмитслужби за КЕКВ 3122 передбачено 8500 тис. грн відповідно до рішення Комітету з питань бюджету Верховної Ради України на проєктування і будівництво пункту пропуску «Лопушанка – Міхновець» на українсько-польському кордоні.

Однак за результатами діяльності Львівської митниці ДФС у 2019 році Галицькій митниці Держмитслужби передано на баланс об'єкти незавершеного будівництва, розпочаті та не завершені у 2019 році, а саме:

будівництво під'їзної дороги до скануючої системи стаціонарного типу в пункті пропуску «Шегині» (І та ІІ пускові комплекси):

загальна вартість 8058,158 млн грн,

з яких у 2019 році сплачено за виконані роботи (І пусковий комплекс) 1541,548 тис. грн,

залишкова вартість за станом на 01.01.2020 – 6 509,455 тис. грн;

влаштування майданчика для вагових систем у пункті пропуску «Краковець»:

загальна вартість 2 951,328,158 млн. грн,

з яких у 2019 році сплачено за виконані роботи (І пусковий комплекс) 1 965,913 тис. грн,

залишкова вартість за станом на 01.01.2020 – 985,4 тис. гривень.

Отже, саме видатки за цими двома об'єктами на загальну вартість 7,5 млн грн з метою введення в експлуатацію незавершених будівництвом перехідних об'єктів 2019 року обґрунтовано включено до кошторису Галицької митниці Держмитслужби. Однак через зменшення видатків розвитку Держмитслужби у зв'язку із створенням фонду боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19, відповідно до Закону України від 13 квітня 2020 року № 553-IX «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» на 457,0 млн грн, зазначені видатки було скорочено як непершочергові.

При складанні бюджетного запиту на наступний рік використовуються річні ліміти споживання теплової, електричної енергії, природного газу та води в натуральних показниках, що встановлені Держмитслужбою на поточний рік.

Протягом 2020 року відбувалося коливання цін на комунальні послуги, проте очікуване збільшення тарифів не відбулось, що призвело до економії бюджетних призначень, які в подальшому були перерозподілені на інші напрями.

До пункту 7.5 Рішення № 34-3 щодо проведення публічних закупівель

Станом на сьогодні Державною митною службою України здійснюється активна робота стосовно забезпечення впровадження належного контролю за дотриманням вимог чинного законодавства у сфері публічних закупівель. Також вживаються відповідні заходи стосовно впорядкування процесів проведення закупівель товарів, робіт та послуг Держмитслужбою та її територіальними органами.

До пункту 8 Рішення № 34-3 щодо належного управління та ефективного використання коштів спеціального фонду

Пунктом 7.1 Порядку планування, використання та обліку власних надходжень Державної митної служби України та її територіальних органів, затвердженого наказом Держмитслужби від 15.10.2019 № 11, визначено, що кошти, які отримані територіальними органами Держмитслужби понад кошторисні призначення, за умови забезпечення ресурсами заходів із виконання основних функцій, можуть перераховуватись до Держмитслужби в установленому нормативно-правовими актами порядку.

На сьогодні відсутній нормативно-правовий акт щодо акумулювання коштів спеціального фонду по Держмитслужбі.

Кошти спеціального фонду використовуються митними органами відповідно до статті 13 Бюджетного кодексу України, згідно з якою не встановлено механізму акумулювання коштів. Тобто Держмитслужбою забезпечено виконання норм бюджетного законодавства.

До пункту 9 Рішення № 34-3 щодо використання майна та обліку нерухомого майна

Державна митна служба України утворена шляхом реорганізації ДФС, а саме поділу ДФС на дві окремі юридичні особи згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 року № 1200 «Про утворення Державної податкової служби України та Державної митної служби України», та є правонаступником прав та обов'язків реорганізованої ДФС у відповідних сферах діяльності.

При цьому відповідно до Указу Президента України від 24 грудня 2012 року № 726/2012 «Про деякі заходи з оптимізації системи центральних органів виконавчої влади» утворено Міністерство доходів і зборів України шляхом реорганізації Державної митної служби України та Державної податкової служби України. У подальшому відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21 травня 2014 року № 160 «Про утворення Державної фіскальної служби» утворено ДФС шляхом перетворення Міністерства доходів і зборів України.

Земельні ділянки, які відповідно до розподільчого балансу (проміжного) на

підставі актів приймання-передачі основних засобів передані з балансу ДФС на баланс Державної митної служби України, весь час перебували в фактичному користуванні митниць.

З метою забезпечення реєстрації, перереєстрації на ім'я Державної митної служби України права власності на нерухоме майно та інших речових прав, відповідно до наказу Державної митної служби України від 17.06.2020 № 221 «Про надання повноважень» (далі – наказ Держмитслужби № 221) визначено перелік осіб, яких уповноважено подавати в установленому порядку документи для державної реєстрації, перереєстрації на ім'я Державної митної служби України речових прав на нерухоме майно (набуття, зміни або припинення права власності на державне нерухоме майно, прав власності на об'єкти незавершеного будівництва та інших речових прав, зокрема, прав постійного користування земельними ділянками та прав оперативного управління нерухомим майном), за місцезнаходженням такого майна.

Водночас протягом 2020 року та у цьому році відбувались численні кадрові зміни в територіальних органах Держмитслужби, у зв'язку з чим у наказ Держмитслужби № 221 вносились неодноразові зміни (накази Держмитслужби від 08.07.2020 № 244, від 08.09.2020 № 375, від 24.11.2020, від 07.12.2020 № 557, від 21.01.2021 № 49).

Крім того, відсутній єдиний підхід державних реєстраторів щодо проведення державної реєстрації прав постійного користування земельними ділянками, які весь час перебували в користуванні митниць.

Ураховуючи викладене та ситуацію, яка постійно змінюється, щодо поширення коронавірусної хвороби (COVID-19), завершення проведення державної реєстрації прав власності на будівлі та споруди та прав постійного користування земельними ділянками на ім'я Державної митної служби України ускладнюється, а в деяких випадках затягується на невизначний період.

У цьому році продовжується робота щодо проведення державної реєстрації прав власності та прав постійного користування земельними ділянками на ім'я Державної митної служби України.

До пункту 10 Рішення № 34-3, абзаців шостого та сьомого пункту 5 резолютивної частини Рішення № 34-3 щодо створення комплексної системи захисту інформації

Законом України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» регулюються відносини у сфері захисту інформації в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах (далі – ІТС).

Наказом Державної митної служби України від 19.08.2020 № 339 затверджено Тимчасовий регламент з функціонування електронної поштової скриньки в системі інформаційно-телекомунікаційного комплексу Державної митної служби України «Електронна пошта».

Наказом Державної митної служби України від 04.01.2021 № 3 затверджено Перелік посадових осіб Держмитслужби, відповідальних за адміністрування регламентованого доступу користувачів Єдиної автоматизованої інформаційної системи Держмитслужби (далі – ЄАІС Держмитслужби).

Доступ посадовим особам структурних підрозділів та територіальних органів Держмитслужби до ЄАІС Держмитслужби надається у порядку, встановленому наказом Державної митної служби України від 20.08.2002 № 452 ДСК, за ідентифікатором (логіном) користувача в системі та паролем доступу.

На виконання наказу Держмитслужби від 28.07.2020 № 285 «Про ревізію переліку користувачів ІТС Держмитслужби» проведено ревізію користувачів, які мають доступ до програмно-інформаційних комплексів ЄАІС Держмитслужби. Було припинено доступ працівникам, які відсутні у переліках працюючих співробітників.

Розроблення, впровадження та проведення державної експертизи комплексних систем захисту інформації (далі – КСЗІ) в ІТС Держмитслужби має здійснюватися поетапно, у терміни, визначені нормативними документами системи технічного захисту інформації, за умови виділення коштів.

Держмитслужбою подано пропозиції (із техніко-економічним обґрунтуванням) до завдань (проектів) Національної програми інформатизації на 2021 рік стосовно створення КСЗІ з підтвердженою відповідністю в ІТС Держмитслужби.

На виконання вимог Закону України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» та відповідно до пункту 24 Загальних вимог до кіберзахисту об'єктів критичної інфраструктури, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 19 червня 2019 року № 518, на об'єкті критичної інформаційної інфраструктури об'єкта критичної інфраструктури повинні використовуватися засоби захисту від зловмисного коду, шкідливого програмного забезпечення та вірусів. Повинно бути забезпечене централізоване управління засобами захисту від зловмисного коду, шкідливого програмного забезпечення та вірусів.

На базі обладнання Cisco ESA C690 та Cisco SMA M690 розгорнуто програмно-технічний комплекс захисту інформації електронної пошти ДФС з доступом до мережі інтернет (далі – Комплекс захисту ЕП).

Після реорганізації ДФС Комплекс захисту ЕП згідно з розподільчим балансом передано у підзвіт Державній митній службі України.

Функціонування електронної пошти Держмитслужби в мережі інтернет регламентовано наказом Державної митної служби України від 20.01.2020 № 13 «Про затвердження Положення про порядок використання електронної пошти Державної митної служби України з доступом до мережі Інтернет».

Комплекс захисту ЕП в Держмитслужбі використовується для підвищення рівня захищеності засобів електронної пошти, зокрема захисту від проникнення шляхом поштових повідомлень на персональні комп'ютери працівників

Держмитслужби зловмисного коду, шкідливого програмного забезпечення та вірусів, та попередження поширення небажаних поштових повідомлень («спаму») в інформаційній мережі.

Для повноцінного використання функціоналу Комплексу захисту ЕП щорічно продовжується право використання низки ліцензій на продовження права користування програмним забезпеченням для обладнання захисту електронної пошти.

На виконання вимог постанови Кабінету Міністрів України від 19 червня 2019 року № 518 «Про затвердження Загальних вимог до кіберзахисту об'єктів критичної інфраструктури» організація доступу до мережі інтернет (у режимі 24x7x365) здійснюється відповідно до договору від 17.02.2020 № 9, укладеного між Державною митною службою України та ПрАТ «ДАТАГРУП». При наданні послуг провайдер виконує Технічні вимоги до послуг захищеного доступу до мережі Інтернет відповідно до чинних в Україні законодавчих та нормативних актів.

Послуги надаються через захищений вузол інтернет-доступу з використанням Комплексної системи захисту інформації та програмно-апаратним комплексом захисту від DDoS-атак згідно з Атестатом відповідності від 13.09.2017 № 15595, зареєстрованим в Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації.

Стосовно формування переліку об'єктів критичної інформаційної інфраструктури та внесення таких об'єктів до державного реєстру об'єктів критичної інформаційної інфраструктури відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 09 жовтня 2020 року № 943 «Деякі питання об'єктів критичної інформаційної інфраструктури» повідомляємо.

На виконання доручення Першого віце-прем'єр-міністра України – Міністра економічного розвитку і торгівлі України до протоколу засідання Міжвідомчої експертної групи з питань захисту критичної інфраструктури щодо стану безпеки і захисту об'єктів критичної інфраструктури і проблемних питань, які потребують вирішення на загальнодержавному рівні, яке відбулося у квітні 2019 року, ДФС запропонувала включити до проекту Національного переліку об'єктів критичної інфраструктури перелік ІТС ДФС. Цей перелік було погоджено Держспецзв'язку та внесено Адміністрацією Держспецзв'язку на розгляд Уряду 10.05.2017.

Станом на березень 2021 року в Державній митній службі України готується проект Стратегії здійснення цифрових трансформацій та цифрового розвитку у митній справі до 2022 року, одним із пунктів якого є розробка та погодження в установленому порядку Пропозицій для внесення ІТС Державної митної служби України до переліку ІТС об'єктів критичної інфраструктури.

До підпункту 12.1 Рішення № 34-3 щодо внесення змін до системи обліку транспортних засобів

Держмитслужба вважає недоцільною пропозицію Рахункової палати щодо внесення змін до системи обліку транспортних засобів, яка полягає в тому, що

транспортний засіб, який перетнув митний кордон України у режимі транзиту (в'їзд/виїзд), потім у режимі тимчасового ввезення (в'їзд/виїзд), а потім знову у режимі транзиту (в'їзд/виїзд), необхідно рахувати протягом звітного періоду як один транспортний засіб, що перетнув кордон за цей період.

Обсяг відомостей щодо перетину кордону автотранспортом, що вноситься до баз даних автоматизованої системи митного оформлення та ЄАІС Держмитслужби, включає необхідний набір даних, у тому числі унікальні ідентифікатори для кожного транспортного засобу, для контролю законності їх перебування на митній території України та притягнення до відповідальності за порушення митних правил, у разі необхідності.

До підпункту 12.2 Рішення № 34-3 щодо результатів здійснення митницями ДФС і Держмитслужби контролю за правильністю визначення суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності митної вартості, що ввозилися на митну територію України, та скасування рішень митних органів у судовому порядку

Порядок та методи визначення митної вартості товарів, у тому числі транспортних засобів, які переміщуються через митний кордон України, встановлені розділом III МКУ і базуються на положеннях статті VII Генеральної угоди з тарифів і торгівлі та Угоди про застосування статті VII ГАТТ (далі – Угода).

Відповідно до законодавства митна вартість товарів визначається самостійно декларантом або уповноваженою ним особою та заявляється митному органу під час декларування товарів у порядку, встановленому розділом VIII та главою 8 МКУ.

Згідно з частиною третьою статті 54 МКУ за результатами здійснення контролю правильності визначення митної вартості товарів митний орган визнає заявлену декларантом або уповноваженою ним особою митну вартість чи приймає письмове рішення про її коригування відповідно до положень статті 55 МКУ.

Відповідно до статті 29 МКУ рішення, дії або бездіяльність митних органів або їх посадових осіб можуть бути оскаржені безпосередньо до суду в порядку, визначеному законом.

Основну кількість рішень, прийнятих не на користь митного органу, становлять справи, предметом розгляду яких є:

- оскарження рішень про коригування митної вартості;
- оскарження рішень про визначення коду товарів.

Так, з аналізу судових рішень у справах, предметом розгляду яких є оскарження рішень про коригування митної вартості, вбачається, що, вирішуючи справи цієї категорії, суди єдині у висновках про те, що:

у разі наявності обґрунтованих сумнівів у достовірності поданих декларантом відомостей митний орган зобов'язаний обґрунтувати ці сумніви, зазначити конкретні обставини, які викликали відповідні сумніви;

наявність обґрунтованих сумнівів є імперативною умовою, з якою закон пов'язує можливість витребовування додаткових документів, та зазначити документи, надання яких може усунути ці сумніви;

витребовувати необхідно конкретні документи, які дають можливість пересвідчитися у правильності чи помилковості задекларованої митної вартості, а не всі, які передбачені статтею 53 МКУ;

спрацювання автоматизованої системи управління ризиками є лише рекомендацією посадовій особі митного органу більш детально проаналізувати умови зовнішньоекономічної операції та не може бути безумовною підставою для відмови в оформленні товару за заявленою декларантом митною вартістю.

Серед причин, які також зумовлюють винесення судових рішень не на користь митних органів, слід зазначити висновки Вищого адміністративного суду України, викладені у Довідці про узагальнення практики застосування адміністративними судами положень МКУ в редакції від 13 березня 2012 року, яка постановою Пленуму Вищого адміністративного суду України від 13 березня 2017 року № 2 рекомендована для врахування адміністративним судам під час ухвалення рішень у справах відповідної категорії, та які суди враховують станом на сьогодні.

З аналізу судових рішень у справах, предметом розгляду яких є оскарження рішень про визначення коду товару, вбачається, що судами надається перевага доказам і поясненням, наданим позивачами, та висновкам інших органів, установ, організацій, які згідно з вимогами частини восьмої статті 69 МКУ мають інформаційний або довідковий характер.

До підпункту 12.4 Рішення № 34-3 щодо боротьби з правопорушеннями під час застосування митного законодавства

За результатами опрацювання наведеної у Звіті інформації митницям Держмитслужби направлено лист від 12.03.2021 № 20/20-02-02/7/540, яким вказано на необхідності вжиття вичерпних заходів щодо термінового виправлення ситуації з примусовим виконанням постанов в справах про порушення митних правил, організації належної взаємодії з органами державної виконавчої служби в частині примусового виконання накладених стягнень, зокрема шляхом забезпечення:

своєчасного направлення постанов в справах про порушення митних правил до органів державної виконавчої служби для примусового їх виконання;

періодичного отримання інформації від органів державної виконавчої служби щодо стану примусового виконання постанов у справах про порушення митних правил;

застосування положень статті 19 Закону України «Про виконавче провадження».

Додатково зазначаємо, що на розгляді у Верховній Раді України перебуває проект Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо

розширення повноважень приватних виконавців на примусове виконання постанов про накладення штрафу за порушення митних правил» (реєстраційний № 4532 від 18.12.2020). Цим проектом пропонується внести зміни до статей 535, 540 МКУ та розширити повноваження приватних виконавців щодо примусового виконання ними постанов у справах про адміністративні правопорушення. Вважаємо, що прийняття цього законопроекту сприятиме підвищенню ефективності процедур примусового стягнення накладених митними органами штрафів в справах про порушення митних правил.

До підпункту 12.6 Рішення № 34-3 щодо ефективного контролю за зберіганням і розпорядженням безхазяйним майном, вжиття належних заходів для реалізації конфіскованого в дохід держави майна, а також своєчасної передачі конфіскованого майна органам ДВС

Відображений у рішенні Рахункової палати показник залишку конфіскованого майна (335,3 млн гривень), що станом на 01.05.2020 зберігався на складах митниць, не відповідає дійсності.

Слід зазначити, що у проекті акта Рахункової палати, який попередньо направлявся на підпис до Держмитслужби (лист Рахункової палати від 29.09.2020 № 16-2349), цей показник зазначався правильно.

Таким чином, просимо врахувати, що для подальшого розпорядження митними органами протягом 2019 року передано органам ДВС конфісковане майно на суму 159,7 млн грн: січня – квітня 2020 року – 62,6 млн гривень. Залишки конфіскованого майна, що підлягали передачі органам ДВС, становили на 01.01.2020 – 170,8 млн грн, 82,5 млн грн вартість транспортних засобів; 01.05.2020 – 166,0 млн грн (46,4 млн грн – вартість транспортних засобів).

Просимо врахувати, що фактичний залишок конфіскованого майна, що станом на 01.05.2020 зберігався на складах митниць, становить 169,3 млн гривень.

До пункту 15 Рішення № 34-3, абзацу третього пункту 9 резолютивної частини Рішення № 34-3, пункту 5.3 Звіту щодо забезпечення ефективності роботи підрозділу внутрішнього аудиту

Головною причиною, що унеможливорює ефективну діяльність підрозділу внутрішнього аудиту, є постійні та довготривалі процеси реорганізації Держмитслужби, та, як наслідок, неповне укомплектування посад працівників підрозділу внутрішнього аудиту.

За результатами проведеної в лютому 2021 року внутрішньої оцінки якості внутрішнього аудиту діяльність Державної митної служби України відповідає рівню 3 «Діяльність», що перешкоджає повноті реалізації та розвитку функцій внутрішнього аудиту. Існує потреба в подальшому вдосконаленні діяльності з внутрішнього аудиту.

На цей час здійснено низку заходів, спрямованих на ефективну реалізацію функції внутрішнього аудиту в Держмитслужбі, а саме наказом Держмитслужби від 22.07.2020 № 270 затверджено Порядок здійснення внутрішнього аудиту в Державній митній службі України, що враховує усі обов'язкові вимоги до процедур внутрішнього аудиту, визначені Порядком здійснення внутрішнього аудиту та утворення підрозділів внутрішнього аудиту, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 28 вересня 2011 року № 1001 (із змінами), Стандартами внутрішнього аудиту, затвердженими наказом Міністерства фінансів України від 04.10.2011 № 1247 (із змінами), а також відповідає європейським стандартам діяльності митних органів Customs blueprints.

Головою Держмитслужби підписано Декларацію внутрішнього аудиту з начальником Управління організації внутрішнього аудиту, затверджено Операційний план діяльності з внутрішнього аудиту на 2021 рік та Програму забезпечення та підвищення якості внутрішнього аудиту в Державній митній службі України на 2021 рік, вживаються заходи щодо забезпечення укомплектування вакантних посад у підрозділі внутрішнього аудиту.

Крім того, повідомляємо, що на виконання пункту 16 Порядку здійснення внутрішнього аудиту та утворення підрозділів внутрішнього аудиту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 вересня 2011 року № 1001 (із змінами), звіт про результати діяльності підрозділів внутрішнього аудиту в Державній митній службі України за 2019 рік за формою № 1-ДВА був наданий Міністерству фінансів України листом Держмитслужби від 30.01.2020 № 08-3/11-01/5.1/1467.

До абзацу четвертого пункту 9 резолютивної частини Рішення № 34-3 щодо підвищення якості планування та проведення контрольно-перевірочної роботи з питань дотримання митного законодавства

Наказом Міністерства фінансів України від 17.08.2020 № 509 затверджено Порядок планування митними органами документальних виїзних перевірок (далі – Порядок № 509), який на сьогодні надає право митним органам практично реалізувати норми статті 346 МКУ на проведення документальних планових виїзних перевірок дотримання платниками податків вимог законодавства України з питань митної справи.

Нормами Порядку № 509 передбачено, що включення до плану-графіка документальних перевірок дотримання підприємствами вимог законодавства України з питань митної справи здійснюється за результатами аналізу їх зовнішньоекономічних операцій із застосуванням системи управління ризиками за відповідним переліком питань, у тому числі, стосовно оформлення митних декларацій із звільненням від сплати митних платежів та використанням пільг, оформлення митних декларацій із розстроченням сплати митних платежів, митного оформлення товарів із ризиком неправильної класифікації згідно з УКТ ЗЕД, що впливає на надходження митних платежів до бюджету, митного

оформлення товарів із ризиком недекларування або недостовірного декларування складових митної вартості товарів, митного оформлення товарів з ризиком декларування їх митної вартості нижчої, ніж вартість ідентичних або подібних (аналогічних) товарів, митного оформлення товарів за кодами згідно з УКТ ЗЕД, що передбачають їх цільове використання тощо.

З метою підвищення якості проведення документальних перевірок платників податків Державною митною службою України впродовж 2020 року розроблено:

Методичні рекомендації щодо порядку організації взаємодії між структурними підрозділами митних органів та митними органами під час організації, проведення та реалізації матеріалів документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань митної справи;

Методичні рекомендації щодо перевірки правильності класифікації товарів під час доперевірочного аналізу, проведення документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань митної справи та документування їх результатів;

Методичні рекомендації щодо перевірки правильності визначення митної вартості товарів під час доперевірочного аналізу, проведення документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань митної справи та документування їх результатів;

Методичні рекомендації щодо перевірки обґрунтованості та законності надання (отримання) пільг і звільнення від оподаткування під час доперевірочного аналізу, проведення документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань митної справи та документування їх результатів.

Здійснюється постійний моніторинг проведених митницями Держмитслужби документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань митної справи, за результатами якого Держмитслужбою щоквартально та у разі необхідності, в тому числі і за результатами адміністративного оскарження податкових повідомлень-рішень, до митниць надсилаються оглядові листи стосовно якості проведення документальних перевірок.

На виконання доручення Міністерства фінансів України Держмитслужбою розроблено та направлено на розгляд проєкт наказу Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку оформлення митними органами результатів документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань митної справи та документів, які стосуються їх проведення» (далі – проєкт Наказу).

Проєкт Наказу забезпечує приведення порядку оформлення митними органами результатів документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань митної справи у відповідність до положень статей 345 – 354 МКУ, якими регламентуються порядок організації, проведення документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань митної справи та реалізації їх матеріалів.

До реалізації матеріалів документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань митної справи належить процедура оформлення митними органами результатів таких перевірок, що і передбачає проект Наказу.

Водночас відповідно до змін, внесених Законом України від 16 січня 2020 року № 466-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» (далі – Закон № 466), проектом Наказу передбачено запровадження у Порядку норм:

щодо подання заперечень, додаткових документів і пояснень, зокрема, але не виключно, документів, що підтверджують відсутність вини, наявність пом'якшуючих обставин або обставин, що звільняють від фінансової відповідальності відповідно до вимог Митного та Податкового кодексів України;

щодо розгляду таких заперечень, додаткових документів та пояснень комісіями, створеними при відповідних митних органах.

Також проектом Наказу передбачено запровадження уніфікованих форм наказів на проведення, подовження, зупинення, поновлення документальної перевірки, посвідчень на право проведення виїзної документальної перевірки, актів про відмову від підписання акта (довідки) документальної перевірки, про відмову посадових осіб платника податків (керівника платника податків або уповноваженої ним особи) від отримання примірника акта (довідки) документальної перевірки або неможливості його (її) вручення та підписання у зв'язку з відсутністю платника податків (керівника платника податків або уповноваженої ним особи) за місцезнаходженням та інших актів (крім актів та довідок документальних перевірок), журналів реєстрації посвідчень, актів (довідок) документальних перевірок та інших актів, які підлягають створенню під час проведення документальних перевірок тощо.

При цьому нормами Закону № 466, що вносять зміни до положень Податкового кодексу України (далі – ПКУ), запроваджується нова концепція відповідальності платника податків за невиконання або неналежне виконання податкового обов'язку, яка, в тому числі, напряду має вплив на розмір застосування штрафних (фінансових) санкцій (штрафів) у разі визначення контролюючим органом суми податкового зобов'язання та/або іншого зобов'язання, контроль за сплатою якого покладено на контролюючі органи.

Отже, виникає потреба у відображенні в акті документальної перевірки інформації, яка може слугувати процесуальною підставою притягнення до фінансової відповідальності платника податків, а саме:

обґрунтування підстав для визначення (нарахування/зменшення) розміру грошових зобов'язань, які повинен сплатити платник податків;

дослідження обставин вчинення правопорушення.

Повнота відображення в акті документальної перевірки досліджених обставин вчинення правопорушень та повноцінний розгляд наданих платником податків заперечень до нього, додаткових документів та пояснень (у разі їх

надання) впливає на подальше підтвердження або спростування наявності вини (бездіяльності) платника податків, наявності обставин, які пом'якшують, обтяжують або звільняють платника податків від фінансової відповідальності та є необхідною умовою для притягнення до неї.

На сьогодні більшість процесів проведення документальних перевірок, документування їх результатів, контролю за дотриманням певних процедур здійснюється в паперовому вигляді, що не відповідає сьогоденню.

З метою автоматизації процесів в Держмитслужбі триває розробка інформаційної системи «Митний аудит», яку заплановано запровадити як невід'ємну частину нового комплексу ІТ-сервісів Держмитслужби, у зв'язку з чим є необхідність в уніфікації форм актів та документів, які складаються під час проведення та супроводження документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань митної справи платників податків, які у подальшому буде використано зазначеною системою.

До абзацу п'ятого пункту 9 резолютивної частини Рішення № 34-3 щодо удосконалення механізму обліку (встановлення єдиних правил) іноземних товарів, поміщених у митний режим переробки на митній території України

Перевірка дотримання митними органами митного режиму переробки на митній території забезпечується відповідно до вимог МКУ, зокрема:

товари, поміщені в митний режим переробки на митній території, протягом всього строку перебування в цьому режимі перебувають під митним контролем (частина перша статті 152 МКУ);

митні органи можуть проводити перевірку таких товарів у будь-якої особи, яка здійснює операції з їх переробки (частина друга статті 152 МКУ);

митні органи здійснюють контроль за обов'язковим обсягом виходу продуктів переробки, що утворюються в результаті переробки товарів на митній території України (частина перша статті 153 МКУ);

якщо митні органи не можуть забезпечити ідентифікацію товарів, що ввозяться на митну територію України з метою переробки, відповідно до статті 326 МКУ можуть бути застосовані інші способи забезпечення ідентифікації з урахуванням характеру операцій з переробки та особливостей технологічного процесу (частина дванадцята статті 149 МКУ).

У той же час Держмитслужба як один із шляхів встановлення єдиних правил обліку іноземних товарів, поміщених у митний режим переробки на митній території України, вбачає використання системи бухгалтерського обліку.

Правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні регулюються Законом України від 16 липня 1999 року № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (далі – Закон № 996).

Відповідно до Закону № 996 державне регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні має на меті створення єдиних правил ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, які є обов'язковими для всіх підприємств.

Слід зауважити, що відповідно до статті 16 ПКУ платник податків зобов'язаний:

вести в установленому порядку облік доходів і витрат, складати звітність, що стосується обчислення і сплати податків та зборів;

подавати до контролюючих органів у порядку, встановленому податковим та митним законодавством, декларації, звітність та інші документи, пов'язані з обчисленням і сплатою податків та зборів;

подавати на належним чином оформлену письмову вимогу контролюючих органів (у випадках, визначених законодавством) документи з обліку доходів, витрат та інших показників, пов'язаних із визначенням об'єктів оподаткування, первинні документи, реєстри бухгалтерського обліку, фінансову звітність, інші документи, пов'язані з обчисленням та сплатою податків та зборів.

Також згідно з пунктом 44.1 статті 44 ПКУ для цілей оподаткування платники податків зобов'язані вести облік доходів, витрат та інших показників, пов'язаних з визначенням об'єктів оподаткування та/або податкових зобов'язань, на підставі первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності, інших документів, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків і зборів, ведення яких передбачено законодавством.

Отже, вважаємо, що здійснення цього заходу можливе за рахунок виконання суб'єктами господарювання передбачених законодавством єдиних правил ведення бухгалтерського обліку.

У свою чергу, митні органи мають право проводити перевірку товарів, ввезених для переробки на митній території України.

При цьому згідно з пунктом 18 Положення про Міністерство фінансів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 року № 375, здійснення державного регулювання бухгалтерського обліку, фінансової, бюджетної звітності та аудиту в Україні, визначення єдиних методологічних засад бухгалтерського обліку та складання фінансової і бюджетної звітності, обов'язкових для всіх юридичних осіб незалежно від організаційно-правової форми, форми власності та підпорядкування (крім банків), забезпечується Мінфіном.

На сьогодні відповідно до наказу Держмитслужби від 16.02.2021 № 99 здійснюється дослідна експлуатація автоматизованої системи «Автоматизована система митного оформлення». Командою експертів підтримки реформ при Держмитслужбі та експертів EU4PFM на цей час опрацьовуються можливості функціональних складових АСМО для забезпечення митного оформлення окремих товарів. У межах цієї роботи на рівні експертів планується удосконалити механізм обробки інформації, що створюється у процесі роботи митних органів, у тому числі, що стосується митного контролю та оформлення товарів, поміщених у митний режим переробки на митній території.

До абзацу шостого пункту 9 резолютивної частини Рішення № 34-3 щодо посилення контролю за станом збереження майна, яке вилучене за порушення митних правил і перебуває на складах митниць ДФС і Держмитслужби

Зазначаємо, що станом на сьогодні митницями ДФС не обліковується жодних залишків вилученого чи прийнятого на зберігання майна. Весь обсяг такого майна у встановленому законодавством порядку передано для подальшого обліку митницями Держмитслужби.

Щодо посилення контролю за станом збереження такого майна слід зазначити таке. За ініціативи Держмитслужби наказом Мінфіну від 08.09.2020 № 555, зареєстрованим в Мін'юсті 29.12.2020 за № 1310/35593, до Порядку роботи складу митного органу, затвердженого наказом Мінфіну від 30.05.2012 № 627 (далі – Порядок № 627), внесено зміни, основна частина яких направлена на забезпечення схоронності майна, що передається на зберігання на склади митниць. Окремі зі змін набрали чинності з моменту офіційного опублікування зазначеного акта (12.01.2021), інші (ті, що об'єктивно неможливо впровадити раніше, наприклад, ведення складського обліку виключно в електронному вигляді) набиратимуть чинності, починаючи з 01.01.2022.

Оскільки переважна частина нестач та фактів неналежного зберігання майна фіксувалася у випадках передання митницями майна підприємствам на відповідальне зберігання, основна увага була зосереджена у цій сфері (відповідно до частини п'ятої статті 239 МКУ товари, які через свої властивості не можуть зберігатися на складі митного органу, за рішенням керівника митного органу або його заступника можуть передаватися митними органами на зберігання підприємствам, на складах яких створено необхідні умови для належного зберігання таких товарів. Для цілей МКУ таке зберігання вважається зберіганням на складі митного органу).

Для цього внесеними до Порядку № 627 змінами передбачено:

алгоритм дій посадових осіб митниць при укладенні договору відповідального зберігання;

обов'язковість складання акта огляду приміщення перед укладанням договору відповідального зберігання;

забезпечення контролю за строками дії договорів відповідального зберігання та виконання сторонами взятих на себе зобов'язань;

можливість передання майна на зберігання виключно підприємствам, які є власниками складських приміщень, в яких зберігатиметься майно (обумовлено необхідністю забезпечення позовних вимог митниці у разі виявлення нестач/крадіжок майна, переданого на відповідальне зберігання, за рахунок майна такого підприємства);

визначення місць зберігання переданих митницею на відповідальне зберігання товарів зонами митного контролю (обмежений та регламентований доступ осіб до зони митного контролю);

конкретизовано умови, які має забезпечити підприємство для належного зберігання товарів у приміщенні (зокрема, оснащення приміщення цілодобовою охороною та/або функціонування у ньому охоронної сигналізації);

особливості зберігання окремих категорій товарів за договорами відповідального зберігання (живі тварини, товари гуманітарної допомоги тощо);

при переданні на зберігання транспортних засобів впроваджено складання акта огляду транспортного засобу та визначено форму такого акта;

обов'язкове фотографування товарів, що розміщуватимуться на складах митниці, з внесенням такої інформації до електронної автоматизованої системи обліку майна (з метою уникнення підміни товарів).

Таким чином, Держмитслужбою вжито комплексних заходів щодо посилення контролю за станом збереження майна, вилученого або прийнятого на зберігання у визначених законодавством випадках.

Додатково, до пункту 2.5 Звіту щодо стану зберігання, обліку та ефективності використання майна

Стосовно проведення Галицькою митницею Держмитслужби із 69 одиниць нерухомого майна державної реєстрації лише щодо двох об'єктів.

На сьогодні Галицькою митницею Держмитслужби проведено державну реєстрацію нерухомого майна на рівні 97 відсотків. У цьому році Галицькою митницею Держмитслужби вживаються заходи щодо завершення проведення державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та прав постійного користування земельними ділянками на ім'я Державної митної служби України.

Відповідно до Звіту у Дніпровській митниці Держмитслужби станом на 01.05.2020 не експлуатувалися 4 комплекси будівель (гаражі і ремонтні приміщення), адмінбудівля (м. Кривий Ріг, вул. Степана Тільги, 20) не використовувалась частково; в Одеській митниці Держмитслужби не використовується приміщення.

Така ситуація склалася, оскільки нежитлові приміщення були придбані в кінці 90-х років (Кіровоградська обл., Долинський р-н, с. Маловодяне для розміщення митного поста на закритій території Гірнично-збагачувального комбінату, будівництво якого призупинено близько 15 років тому) та на початку 2000 року (м. Кривий Ріг, вул. Степана Тільги, 20, для розміщення Криворізької митниці у власних приміщеннях).

У зв'язку з численними реорганізаціями митних органів, у тому числі оптимізацією структури митних органів, що відбувається постійно протягом останніх 10 років, нерухоме майно вивільнено та не використовується митними органами за призначенням, крім того:

митний пост, що розташовувався на закритій території Гірнично-збагачувального комбінату (Кіровоградська обл., Долинський р-н, с. Маловодяне), ліквідовано, а нерухоме майно (будівля та

гараж), що не використовується, розташовується за прохідною, будівля площею 847,1 кв. м відключена від опалення, електропостачання, водопостачання, гараж площею 33,1 кв. м є непривабливими для потенційних орендарів, оскільки потрапити на закриту територію не вбачається можливим;

Криворізьку митницю у 2010 році реорганізовано шляхом приєднання до Дніпропетровської митниці, у зв'язку з чим деякі приміщення вивільнилися, у тому числі, у м. Кривому Розі.

На сьогодні частину нежитлових приміщень за адресою: м. Кривий Ріг, вул. Степана Тільги, 20, надано в оренду Головному управлінню Пенсійного фонду України в Дніпропетровській області (885,2 кв. м) та Головному територіальному управлінню юстиції у Дніпропетровській області (168,9 кв. м), інша частина нежитлових приміщень площею 1242,4 кв. м (у тому числі місця загального користування) не використовуються за призначенням, а пропозиції від юридичних або фізичних осіб стосовно передачі їх в оренду не надходило.

Крім того, звертаємо увагу, що відповідно до вимог Закону України від 03 жовтня 2019 року № 157-IX «Про оренду державного та комунального майна» (далі – Закон про оренду), введенного в дію у 2020 році, нежитлові приміщення можуть бути включені до Переліку другого типу (для бюджетних установ, органів державної влади), а орендна плата буде становити 1,2 грн в рік.

З огляду на викладене розрахунки надходження від потенційної оренди не можуть бути чітко визначені.

У той же час Дніпровська митниця Держмитслужби фактично прийняла на баланс нерухоме майно (будівлі та споруди) у січні 2020 року.

Згідно із Звітом Одеською митницею Держмитслужби не використовуються нежитлові приміщення, що знаходилися на її балансі, загальною площею 4193,7 кв. м (за наступними адресами в Одеській області: смт Окни, вул. Європейська, 35; м. Рені, вул. Вознесенська, 146а; м. Білгород-Дністровський, вул. Шабська, 104; Саратський район, с. Заря, вул. 28-Червня, 206; Тарутинський район, смт Березине, вул. Промислова, 84; смт Кодима, вул. Мічуріна, 23), в тому числі адмінбудівля (м. Одеса, вул. Велика Арнаутська, 20).

У зв'язку з численними реорганізаціями митних органів, у тому числі оптимізацією структури митних органів, що відбувається постійно протягом останніх 10 років, в Одеській області на початку 2000 року було 7 митних органів, які в подальшому реорганізовані шляхом приєднання до Одеської митниці, частина нерухомого майна вивільнена та не використовується митними органами за призначенням.

Одеською митницею протягом 10 років вживаються заходи щодо передачі нежитлових приміщень, які не використовуються за призначенням, в оренду на договірних засадах. Так, на сьогодні відповідно до діючих договорів надано в оренду на договірних засадах нежитлові приміщення (крім тих, що розташовані на території пунктів пропуску) загальною площею 965,45 кв. метра.

Щодо іншої частини нежитлових приміщень жодної пропозиції від юридичних або фізичних осіб стосовно передачі їх в оренду не надходило.

Водночас нежитлові приміщення загальною площею 2196,80 кв. м (адміністративна будівля літ. «А», площею 2102,80 кв.м; основне літ. «Б», площею 94,00 кв.м) за адресою: м. Одеса, вул. Велика Арнаутська, буд. 20, орендувалися банком «Райффайзен банк Аваль» до кінця 2012 року, а фактично звільнені тільки у 2016 році. Після звільнення цих приміщень зазначеним банком будівля перебуває в стані, що потребує проведення капітального ремонту або його реконструкції, у зв'язку з чим для потенційних орендарів є певні ризики щодо подальшої їх експлуатації без вкладення фінансових та фізичних ресурсів.

Крім того, звертаємо увагу, що відповідно до вимог Закону про оренду нежитлові приміщення можуть бути включені до Переліку другого типу (для бюджетних установ, органів державної влади), а орендна плата буде становити 1,2 грн у рік.

З огляду на викладене розрахунки надходження від потенційної оренди не можуть бути чітко визначені.

Водночас інформуємо, що Державною митною службою України надано згоду Державному бюро розслідувань щодо передачі до сфери його управління адміністративної будівлі за адресою: м. Одеса, вул. Велика Арнаутська, 20, у спосіб, визначений чинним законодавством.

Відповідно до Звіту Подільською митницею Держмитслужби занижено в обліку вартість основних засобів у сумі 14,2 млн грн (вартість капітального ремонту, проведеного у 2019 році, – 7,6 млн грн, у 2020 році – 6,6 млн гривень).

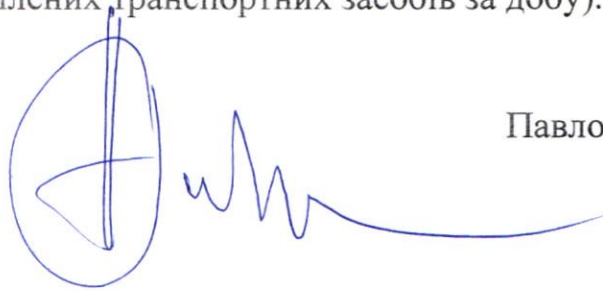
Відповідно до пункту 2 розділу VI Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів суб'єктів державного сектору, затверджених наказом Мінфіну від 23.01.2015 № 11 (далі – Методичні рекомендації), рішення про характер і ознаки здійснюваних суб'єктом державного сектору робіт, тобто, чи спрямовані вони на підвищення техніко-економічних можливостей (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо) об'єкта, що призведе у майбутньому до збільшення економічних вигод, чи здійснюються вони для підтримання об'єкта в придатному для використання стані та одержання первісно визначеної суми майбутніх економічних вигод від його використання, приймається керівником суб'єкта державного сектору з урахуванням результатів аналізу існуючої ситуації та суттєвості таких витрат. Роботи з поліпшення об'єкта основних засобів (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо) здійснюються за рахунок капітальних витрат, передбачених у кошторисах на виконання зазначених робіт.

Пунктом 3 Методичних рекомендацій передбачено що «витрати на поліпшення об'єкта основних засобів (реконструкцію (реставрацію), модернізацію, добудову, дообладнання) збільшують його первісну вартість протягом усього строку використання, якщо існує ймовірність отримання

суб'єктом державного сектору майбутніх економічних вигід, що перевищують первісно оцінений рівень його продуктивності, та/або збільшення потенціалу корисності цього об'єкта».

Кошторисом Подільської митниці Держмитслужби було передбачено витрати на здійснення робіт з капітального ремонту асфальтового покриття у міжнародному пункті пропуску для автомобільного сполучення «Могилів – Подільський – Отач». У цьому випадку об'єктом призначення є міжнародний пункт пропуску для автомобільного сполучення «Могилів – Подільський». Зазначені роботи здійснювалися для підтримки об'єкта (міжнародний пункт пропуску для автомобільного сполучення «Могилів – Подільський») у придатному для використання стані та не призводять до змін технологічних процесів у пункті пропуску і не впливають на збільшення техніко-економічних можливостей об'єкта, а саме його основного показника пропускної спроможності (кількість оформлених транспортних засобів за добу).

Голова

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large circular loop followed by several sharp, jagged peaks and a long horizontal tail.

Павло РЯБІКІН